

8. *Балюк І. А.* Засади оновлення підручників з юридичних дисциплін : Наукова складова навчального процесу та інноваційні технології його розвитку : зб. матеріалів наук.-метод. конф., 12 квітня 2011 р. : у 2 т. /редкол.: А. М. Колот, С. В. Степаненко, Т. В. Гуть. — К. : КНЕУ. Т. 2. — 2011. — 658 с.

9. *Балюк І. А.* Проведення лекцій із використанням наочних та інших засобів з метою активізації пізнавальної діяльності студентів : Аудиторна робота викладача і студента : досвід і напрями вдосконалення : зб. матеріалів наук.-метод. конф. 21 лютого 2012 р : у 2 т. / редкол.: А. М. Колот, Т. В. Гуть. — К. : КНЕУ, Т. 2. — 2012. — 554 с.

Стаття надійшла до редакції 06.05.013.

А. В. Макаренко,
ст. викладач
кафедри теорії та історії держави і права
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КВАЛІФІКОВАНИХ ЮРИСТІВ У НЕПРОФІЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Фахівці у сфері правознавства, досконало знайомі з юридичними науками, чинним законодавством і маючи практичну діяльність у області права, завжди були затребувані в цивілізованому суспільстві. Причина є доволі зрозумілою — цивілізоване суспільство прагне регулювати всі свої внутрішні і зовнішні правовідносини, керуючись загальноприйнятими принципами і правилами, нормами, які закріплені у нормативно-правових актах. Оскільки правовідносини розвиваються дуже швидко, виникають нові сфери, які потребують нормативного регулювання, то і нормативно-правових актів з'являється все більше. Кожна сфера суспільних відносин потребує кваліфікованих юристів для правового регулювання.

Одним із завдань у діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ) є формування та забезпечення кадрів для відповідної спеціалізації на ринку праці [1]. Отримана загальна середня освіта не забезпечує необхідної спеціалізації трудових ресурсів, у той час, як загальновідомо, що сучасні виробничі відносини потребують функціональної спеціалізації персоналу, зокрема юристів, яка за-

безпечує збільшення економічного ефекту спільної праці, підвищення якості виконуваних завдань тощо [4, с. 23].

Спеціалізація щодо праці є об'єктивним явищем, яка виникає без додаткового управлінського втручання в процесі самоорганізації окремих груп суспільства. Відповідно завдання ВНЗ у такому разі полягає не просто у формуванні спеціалізації на ринку праці, але й у створенні такої спеціалізації відповідно до потреб держави, суспільства чи великих компаній. Це може мати вигляд державного замовлення на підготовку спеціалістів певного профілю, контракти між підприємствами та ВНЗ про підготовку відповідних фахівців.

Юридична освіта — один із стрижнів юридичної професії та відповідної спеціалізації за кордоном та в Україні. Зокрема, у США, починаючи з середини XIX ст., функціонує правнича школа. Цей інститут, як організаційно складніша форма, прийшовши на зміну інституту «учнівства» (по суті, підготовка фахівця на виробництві), став професійним форумом юристів, у якому в дусі співробітництва старше покоління формує нове покоління правників. Утвердженню інституту сприяло задоволення потреби в системній підготовці юриста, зокрема, до кваліфікаційного іспиту (бар-екзему), а відтак, і практики права. Завданням правничої школи, зважаючи на федеральний устрій держави та правову систему, стало навчити випускника «думати, як юрист», сприяти виробленню професійних навичок (зокрема, за допомогою відповідної методики), щоб підготувати його до практики права в будь-якій юрисдикції (штаті) США [2, с. 70].

Перешкодою в доступності до юридичної освіти є незадовільний рівень базової правової підготовки в системі загальної освіти через відсутність або неналежне викладання дисциплін, які б давали випускникам загально-освітніх закладів основи правових знань і дозволяли їм оглядово орієнтуватися у правових питаннях [3, с. 41].

Здобуття професійної кваліфікації за напрямками «Право», «Правознавство» має ґрунтуватися на вільному виборі та глибокому особистому усвідомленні суспільної значущості, гуманістичної спрямованості даної професії, відповідальності за свої дії. Таке ставлення до свого професійного вибору може сформуватися у майбутнього кваліфікованого юриста лише за умови засвоєння знань про сутність прав і свобод людини, виховання поваги до них, усвідомлення гуманістичних правових ідей, культивування загальнолюдських і національних правових цінностей, що,

врешті, спрямовано на подолання правового нігілізму, вироблення розуміння та відповідального ставлення до законності та правопорядку. А всі ці умови можуть бути забезпечені на високому рівні на юридичних факультетах у непрофільних вузах.

Обговорення формування та шляхів удосконалення системи підготовки кваліфікованих юристів у непрофільних вузах України могло б набути відображення в закріпленні узгоджених положень у документах громадських організацій правників і нормативно-правових актах.

В умовах розбудови української держави, соціальних і правових реформ, переходу до ринкових відносин потребують вирішення питання перебудови існуючої системи підготовки кваліфікованих юристів, які володіють сучасними знаннями, високим рівнем правової культури та правосвідомості. Відповідно до основних принципів ООН щодо суспільної ролі і місця правника, можна визначити, що юрист діє на засадах здобутої кваліфікації, дотримується високих стандартів моральності та професійної етики здійснює свою діяльність із захисту прав і законних інтересів клієнта з урахуванням публічного порядку держави.

Отже, основними завданням у формуванні кваліфікованих юристів є надання вузами належної професійної кваліфікації, зокрема у сфері знання правового порядку держави та уміння застосовувати законодавство при вирішенні конкретних справ, у поєднанні із вихованням професійних ідеалів і поваги до морального обов'язку, прав і свобод людини, а також постійне підвищення професійних навичок юристів, підвищення гарантованості індивідуальних і колективних прав людини.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 20. — Ст. 134.
2. *Бігун В. С.* Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі. — К.: Юстініан, 2006. — С. 66—72.
3. *Ниязова М.В.* Функции ВУЗа как социально ответственного института / М.В. Ниязова // Проблемы современной экономики. — 2006. — № 2(26). — С. 38—47.
4. *Оспина Г.Л.* Задачи образования на национальном и международном уровнях / Г.Л. Оспина // Перспективы. — 2001. — Т. 30. — № 1. — С. 19—31.

5. Ринок праці в Україні в 2010 році : [електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=178294&cat_id=4713800

6. Яковенко Р.В. Прикладні проблеми ринку праці в Україні / Р.В. Яковенко, А.С. Пугаченко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. — 2010. — Вип. 17. — С. 35—42.

Стаття надійшла до редакції 28.05.13.

Н. М. Демченко,
асистент кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ У НЕПРОФІЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

В умовах розбудови української держави, соціальних і правових реформ, переходу до ринкових відносин стали актуальними проблеми перебудови існуючої системи підготовки юристів, озброєних сучасними знаннями, культурою, високим рівнем громадянської та соціальної свідомості. Відповідно до основних принципів ООН щодо суспільної ролі і місця правника визначено, що юрист — це відкрита та доступна для клієнта особа, що на засадах здобутої кваліфікації та дотримання високих стандартів моральності та професійної етики здійснює свою діяльність із захисту прав і законних інтересів клієнта з урахуванням публічного порядку держави. Основними завданнями вищої юридичної освіти є надання належної професійної кваліфікації (знання правового порядку держави та уміння застосовувати законодавство при вирішенні справ) у поєднанні із вихованням професійних ідеалів та поваги до морального обов'язку, прав і свобод людини, а також постійне підвищення професійних навичок юристів, підвищення гарантованості індивідуальних і колективних прав людини відповідно до Рекомендацій Ради Європи щодо свободи здійснення юридичної професії [1].

Вищу юридичну освіту в Україні слід розглядати як певний рівень фахової освіти, а також як безперервний процес спеціалі-